

ПУБЛІКАЦІЯ ДОКУМЕНТІВ

Віталій Скальський

Дворянин, попович та селянський син

(штрихи до біографій загиблих під Крутами у січні 1918 року)

Публікуються документи, що містять біографічну інформацію про вояків Студентського куреня, полонених та розстріляних більшовиками біля залізничної станції Крути у січні 1918 року.

Публикуются документы с биографической информацией о вояках Студенческого куреня, которые были взяты в плен и расстреляны большевиками возле железнодорожной станции Круты в январе 1918 года.

The author of this article publishes documents which contain biographic information about soldiers of the Student's kuren'; they were captive and shot up bolshevists near a railhead Kruty in January, 1918.

Для української національної пам'яті та історії України бій під Крутами 29 січня 1918 року є вузловим моментом. Ця подія стала символом боротьби за українську державність. У національній пам'яті Крутянський бій відіграє роль прикладу жертвовності, відданості державі (чи ідеї державності), а також трагедії, яка покликана мобілізувати націю перед загрозою зовнішнього втручання. Не останню роль також відіграє і образ жорстокого ворога — «росіян» у вкрай радикальних публікаціях або «більшовиків» — у більш поміркованих та виважених реляціях. Активне політичне використання історичного факту бою призвело до сформування навколо нього цілої низки міфів. До того ж у публіцистиці усталився набір певних стандартних пафосних фраз, якими щосічня наповнюються шпальти попу-

лярних періодичних видань. Тут можемо знайти і «трьохсот гімназистів-спартанців», і звинувачення С.Петлюри у загибелі вояків Студентського куреня, і твердження про слабку дослідженість бою, і відсутність джерел. А втім, історики успішно деконструюють усі міфи, що циркулюють навколо Крут та постають перед новими дослідницькими завданнями. Цьому підтвердження — новітні наукові дослідження проблеми¹.

Публікуючи нові документи спробуємо розширити наявну джерельну базу та впритул підійти до питання біографій 27 розстріляних більшовиками крутянців, похованих у Києві на Аскольдовій могилі. Адже про більшість із них відомі лише прізвища. Є певні відомості хіба-що про Володимира Шульгина², Володимира Наумовича³, Григорія Піп-

¹ *Бойко О.* Бій під Крутами: історія вивчення // Український історичний журнал. — 2008. — № 2. — С. 43–54.; *Солдатенко В.* Крути: ще раз про історію, політику та кон'юнктуру // Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень. — 2005. — Вип. 28. — С. 87–105.; Крути. Січень 1918 р.: документи, матеріали, дослідження, кіносценарій / Упоряд. *Я. Гаврилук*. — К.: Вид. центр «Просвіта», 2008. — 840 с.; Крути: 29 січня 1918 р. / Передмова І. Юхновського; упорядник *О. Бойко*. — К.: Видавництво імені Олени Теліги, 2007. — 96 с.; *Білокінь С.* Крутяни // На службі Кліо: Збірник наукових праць на пошану Любомира Романа Винара з нагоди 50-ліття його наукової діяльності / Гол. ред. *М. Брайчевський, О. Домбровський, І. Гирич*. — Київ; Нью-Йорк; Торонто; Париж; Львів: Українське Історичне Товариство, 2000. — С. 444–459; Героїка трагедії Крут / Упор. *В. Сергійчук, Я. Гаврилук*. — Київ: ПП Городенський, 2004. — 341 с.; Українська революція 1917–1921 рр.: подвиг героїв Крут: матеріали наукових читань (24 січня 2008) / Відп. ред. *В.Ф. Верстюк*. — К.: Видавництво імені Олени Теліги, 2008. — 173 с.

² *Панченко В.* Володимир та Юрій: дві іпостасі трагедії // День. — 2004. — № 11.

³ *Проценко Л., Костенко Ю.* Лук'янівське цивільне кладовище: путівник. — К., 1998. — С. 46.

ського⁴, Івана Сорокевича⁵, Олександра Поповича⁶. Просопографічні дослідження учасників Крутянського бою, їхнього життя до Крут⁷ дозволять краще зрозуміти мотивацію вчинку: це був потяг молодих людей до пригод у дусі воєнної романтики чи внутрішня потреба захищати Україну і що об'єднувало таких позірно різних людей як дворянин, син священника та вихідець із селянської родини?

На підставі публікованих документів та інших джерел можемо створити такі біографічні довідки:

Божинський-Божко Микола Васильович (23 жовтня 1895, с. Калкаїв, Хорольський повіт, Полтавська губернія (тепер — села Старий і Новий Калкаїв, Семенівський район, Полтавська область) — 29 січня 1918, станція Крути) — народився у дворянській сім'ї Василя Трохимовича та Наталії Михайлівни. Від серпня 1907 до 29 квітня 1915 рр. навчався у Лубенській гімназії. По тому вступив на математичне відділення фізико-математичного факультету Університету св. Володимира. 1917 року став товаришем голови Тимчасового виконавчого комітету об'єднаної народно-пролетарської організації лівих соціалістів

⁴ Колянчук О. Закерзонці під Крутами // Наше слово (Варшава). — 2008. — № 3; Лось Й. Епічні герої живуть серед нас // Листи до Приятелів. — Ч. 2. — Листопад 2009; Лось Й. Шляхетний порив Григорія Піпського // Листи до Приятелів. — Ч. 0. Березень 2009; Ткаченко І. Григорій Піпський мешкав у нашій квартирі // Листи до Приятелів. — Ч. 0. Березень 2009.

⁵ Колянчук О. Закерзонці під Крутами // Наше слово (Варшава). — 2008. — № 3.

⁶ Лисий М. Світлій пам'яті Олександра Поповича // Спілка (Сквира). — 1918. — № 6. — С. 3–4; Росінський М. Попович на Сквирщині // Спілка (Сквира). — 1918. — № 7. — С. 1–2.

⁷ Тинченко Я. Життя після Крут. Як склалася доля учасників крутянського бою // Український тиждень. — 2010. — № 4 (117). — С. 52–54.

України⁸. Під час бою під Крутами 29 січня 1918 року потрапив у полон і був розстріляний більшовиками. 19 березня 1918 року похований на Аскольдовій могилі у Києві.

Ганкевич Микола Георгійович (? , с. Юзефівка, Васильківський повіт, Київська губернія (тепер — с. Йосипівка, Білоцерківський район, Київська область) — 29 січня 1918, станція Крути) — народився у родині священника Георгія Автономовича Ганкевича. Можливо, у дитинстві переїхав до с. Вергуни (Черкаський повіт, Київська губернія), де служив батько. Навчався в Олександрівській (першій) київській гімназії. 1917 року перевівся до восьмого класу новоствореної Другої київської української гімназії імені Кирило-Мефодіївського братства. Під час бою під Крутами 29 січня 1918 року потрапив у полон і був розстріляний більшовиками. 19 березня 1918 року похований на Аскольдовій могилі у Києві.

Кольченко Павло Іванович (? , с. Баламутівка, Сквирський повіт, Київська губернія (тепер — с. Заріччя, Ружинський район, Житомирська область) — 29 січня 1918, станція Крути) — народився у сім'ї селянина Івана Опанасовича Кольченка. Навчався у Четвертій київській гімназії. 1917 року перевівся до восьмого класу новоствореної Другої київської української гімназії імені Кирило-Мефодіївського братства. За спогадами І. Лоського, Павло на той час уже побував на фронті. Під час бою під Крутами 29 січня 1918 року потрапив у полон і був розстріляний більшовиками. 19 березня 1918 року похований на Аскольдовій могилі у Києві.

Окрім того, дана публікація, а саме документ № 5, дозволяє укласти вичерпний перелік учнів Другої київської української гімназії імені Кирило-Мефодіївського братства, які загинули під

⁸ Лист до редакції газети «Нова рада» Тимчасового виконавчого комітету об'єднаної народно-пролетарської організації лівих соціалістів України // Крути. Січень 1918 року: документи, матеріали, дослідження, кіносценарій / Упоряд. Я. Гаврилюк. — К.: Вид. центр «Просвіта», 2008. — С. 94–95.

Крутами. Адже протокол засідання педагогічної ради чітко та недвозначно називає ці прізвища: Василь Гнаткевич, Євген Тернавський, Андрій Соколовський, Іван Сорокевич, Григорій Піпський, Павло Кольченко, Микола Ганкевич. Ще один учень саме цієї гімназії — Юрій Дубницький, як зазначено у документі «вбитий під Синявою». Це ставить нове запитання: що відбувалося під Синявою у січні 1918 року і чому там загинув гімназист? І чи не стоїть ця подія в одному ряді із Крутами, Літками, Воронковом? Як бачимо, у списку із протоколу педради відсутні прізвища ще двох юнаків — Корпана та Мисана, які у популярних історичних працях зазначаються як учні Кирило-Мефодіївської гімназії. Правдоподібно, що їх сліди треба шукати в інших навчальних закладах Києва.

* * *

Публіковані документи зберігаються у Державному архіві міста Києва у фондах університету св. Володимира (тепер — Київський національний університет імені Тараса Шевченка) (Ф. 16) та Другої київської української гімназії імені Кирило-Мефодіївського товариства (Ф. Р-332).

Документи №№ 1–4, 6–9, 12 друкуються вперше, а №№ 5, 10 та 11 уже були оприлюднені у 2004 та 2008 рр.⁹. Їх повторна публікація викликана тим, що сукупність усіх документів, розміщених у даній статті є цілісним комплексом матеріалів, які висвітлюють біографічні дані загиблих під Крутами. Археографічна публікація лише нововиявлених документів знизило б їх наукову цінність.

⁹ *Ткаченко І.* Їх юних сміливців, лиш жменька була — із серцем зі сталі і духом з граніту // Героїка трагедії Крут / Упор. *В. Сергійчук, Я. Гаврилюк.* — Київ: ПП Городенський, 2004. — С. 222–233.; Теж саме // Крути. Січень 1918 р.: документи, матеріали, дослідження, кіносценарій / Упоряд. *Я. Гаврилюк.* — К.: Вид. центр «Просвіта», 2008. — С. 675–690.; Його ж. На кров'ю политім крутянським снігу в безсмертя вписалось геройське ім'я // Там само. — С. 690–708.

Тексти друкуються мовою оригіналу. Мовно-стилістичні та орфографічні особливості документів збережено. Пропущені в автентичному тексті частини слів відновлено і взято у квадратні дужки. Без особливих застережень розставлені розділові знаки. Особисті підписи позначено так: [підпис] або [підписи].

Кожен документ отримав порядковий номер, заголовок, місце та дату створення, архівну легенду. Заголовки складено відповідно до характеру та змісту документу. Місце та дата створення документу визначено за текстом документу або ж іншим способом. Архівна легенда вказує на місце зберігання документу: назву архіву, номери фондів, описів, справ, аркушів.

Публікація документів супроводжується коментарями довідкового характеру.

№ 1

**Свідоцтво про народження та хрещення
Миколи Божинського-Божка***м. Полтава, 20 січня 1903 року*

№ 1508

Свидѣтельство.

По Указу ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА, дано сіе свидѣтельство изъ Полтавской Духовной Костисторіи за надлежащею подписью и приложеніемъ казенной печати дворянину Василию Трофимову Божинскому Божко, согласно его прошенію въ томъ, что въ метрической книгѣ, хранящейся въ архивѣ Консисторіи Хорольского у[езда] с[ела] Калкаева¹⁰ Николаевской церкви за тысяча восемьсотъ девяносто пятый (1895) годъ подь № 49^{мъ} записано такъ: «Двадцать третьего (23) Октября у дворянина села Калкаева Василия Трофимова Божинскаго-Божка и законной его жены Наталіи Михайловой, обоихъ православныхъ, родился сынъ Николай который и крещень 31 Октября священникомъ Митрофаномъ Верховскимъ. Воспріемниками были села Казенной Кривой Руды¹¹ Хорольскаго уѣзда священнической сынъ Тимофей Михайловъ Курдиновскій и Лубенскаго уѣзда села Остапова¹² дворянка Екатерина Дмитріева Вертепина». Гербовой сборъ уплаченъ Января 20 дня 1903 года.

Членъ Консисторіи, Священникъ [підпис]

Секретарь [підпис]

Столоначальникъ [підпис]

Державний архів міста Києва (далі — ДАК). — Ф. 16. Университет св. Владимира. — Оп. 464. — Спр. 992. Божинский-Божко Н. В. — Арк. 12.

¹⁰ Тепер — села Старий і Новий Калкаїв Семенівського району Полтавської області.

¹¹ Тепер — село Крива Руда Семенівського району Полтавської області.

¹² Тепер — село Остапівка Лубенського району Полтавської області.

№ 2
Документ про закінчення Миколою
Божинським-Божком Лубенської гімназії

м. Лубни, Полтавська область, 30 квітня 1915 року

№ 431-й.

Аттестатъ зрѣлости.

Данъ сей аттестатъ Божинскому-Божко Николаю Васильевичу вѣроисповѣданія православнаго, родившимся въ Полтавской губерніи, Хорольскаго уѣзда, въ селѣ Калкаево 23 октября 1895 года въ томъ, что он, вступивъ въ Лубенскую гімназію¹³ въ августъ мѣс[яце] 1907 года, при отличномъ поведеніи, обучался по 29 апрѣля 1915 года и кончилъ полный восьмиклассный курсъ, при чемъ обнаружилъ нижеслѣдующія познанія:

Въ Законѣ Божіемъ	хорошія (4)
— русскомъ языкѣ съ церковнославянскимъ и словесности	удовлетворительныя (3)
— философской пропедевтикѣ	удовлетворительныя (3)
— латинскомъ языкѣ	удовлетворительныя (3)
— греческомъ языкѣ	—
— математикѣ	хорошія (4)
— математической географіи	удовлетворительныя (3)
— физикѣ	удовлетворительныя (3)
— исторіи	удовлетворительныя (3)
— географіи	удовлетворительныя (3)
— законовѣдѣніи	хорошія (4)
— нѣмецкомъ языкѣ	хорошія (4)
— французскомъ языкѣ	хорошія (4)

На основаніи чего и выданъ Божинскому-Божко отъ Лубенской гимназіи сей аттестатъ зрѣлости, предоставляющій всѣ права, обозначенныя въ §§ 130–132 ВЫСОЧАЙШЕ утвержденнаго 30-го іюля 1871 года Устава Гимназій и Прогимназій; а также въ 1 п[ункте] 50 и 173 ст[атей] Устава о воинской повинности. Г[ород] Лубны, Полтавской губерніи, 1915 года апрѣля 30 дня.

Директоръ [підпис]

Исп[олняющій] об[язанности] Инспектора [підпис]

Законоучитель [підпис]

Члены Педагогическаго Совѣта [підписи]

Секретарь Педагогическаго Совѣта [підпис]

ДАК. — Ф. 16. — Оп. 464. — Спр. 992. — Арк. 15.

¹³ Лубенська чоловіча гімназія — середній навчальний заклад. Заснований 1872 року. Посаду її директора займав Матвій Симонов (Номис). У ній навчалися Олександр Шліхтер, Володимир Шемет, Олесь Донченко, Микола Чеботарів, Григорій Чупринка, Микола Порш, Михайло Лободинець. Дет. див.: Симонов М.Т. Заметки к юбилейной по случаю двадцатипятилетия Лубенской гимназии записке. — К., 1898. — 39 с.

№ 3

**Заява Миколи Божинського-Божка проректору
Університету св. Володимира про надання права
на пільговий проїзд залізницею**

м. Саратов, РФ, 10 травня 1916 року

Призванъ*

Господину Проректору

Императорскаго Университета

Св[ятого] Владимира

Вѣроисповѣд[анія] православного

Студ[ента] ф[изико]-м[атематического] факультета

Мат[ематического] отд[еления]

Николая Васильевича

Божинскаго-Божка живущаго

въ г[ороде] Лубнахъ Полтавской губ[ернии]

Прошеніе

Честъ имѣю покорнейше просить выдать мнѣ отпускъ по случаю лѣтнихъ каникулъ въ г[ороде] Лубны Полтавской губ[ернии] и выдать льготное удостоверение на проѣзд от ст[анции] Саратовъ¹⁴ до ст[анции] Лубны и обратно отъ Лубень до ст[анции] Саратова.

г[ород] Саратовъ 10 мая 1916 г[од].

Николай Божинскій Божко

ДАК. — Ф. 16. — Оп. 464. — Спр. 992. — Арк. 4.

¹⁴ У 1915–1916 рр. у зв'язку із військовими діями Першої світової війни Університет св. Володимира перебував в евакуації у м. Саратов.

* Дописано іншим почерком

№ 4

Фотографія Миколи Божинського-Божка

Лубни, приблизно 1915 рік

ДАК. — Ф. 16. — Оп. 464. — Спр. 992. — Арк. 17.

№ 5

**Витяг з протоколу засідання Педагогічної ради
II Київської української гімназії
імені Кирило-Мефодіївського братства
від 22 березня 1918 року**

Київ, 22 березня 1918 року

10. Пропозиція п[ана] Діректора гімназії ушанувати пам'ять учнів гімназії, що полягли в боях під час январських подій с[ього] р[оку] = Гнаткевича В[асиля], Тернавського Євг[ена], Соколовського Андрія; VII кл. Сорокевича Ів[ана], Піпського Григ[орія]; VIII кл. Кольченка Павла, Ганкевича Миколу і Дубницького Юрія, що вбитий під Синявою.

Просити п[ана] Діректора гімназії звернутися до батьків учнів і висловити жаль і співчуття ради з приводу передчасної смерті їх дітей.

Просити батьків забитих в боях учнів гімназії надіслати фотографічні портрети дітей. Портрети бажано б збільшити і вивісити їх в помешканні гімназії.

Вдатися до мністерства справ освітніх в справі заснування при гімназії стіпендії пам'яти забитих в январських боях учениках гімназії.

Зазначених учнів виключити з списків.

ДАК. — Ф. Р-332. Київська друга українська гімназія. 1917–1921 рр. — Оп. 1. — Спр. 5. Протоколи засіданий педагогического совета за 1917–1918 годы. 10 сентября 1917 г. — 13 сентября 1919 г. На 100 арк. — Арк. 14.

№ 6

**Заява Миколи Ганкевича про зарахування його
до II Київської української гімназії
імені Кирило-Мефодіївського братства**

Київ, 12 вересня 1917 року

Шановному Панові Діректору
II-ї Української гімназії¹⁵
Гімназиста 8-го класу
Миколи Ганкевича

Прохання

Прохаю прийняти мене до 8-го класу II-ї Української гімназії.

1917 р. 12 вересня
Микола Ганкевич

Документи мої находяця в канцелярії I-ї Олександрівської гімназії¹⁶. Атестацію до цього представляю.

Документ затребований 15/XI № 196¹⁷

ДАК. — Ф. Р-332. — Оп. 1. — Спр. 86. Ганкевич Николай Георгиевич. 1917–1918. На 7 арк. — Арк. 1.

¹⁵ Друга київська українська гімназія імені Кирило-Мефодіївського братства — середній навчальний заклад, заснований 1917 р. Директорами були Теоктист Сушицький та Григорій Козленко.

¹⁶ Перша Олександрівська київська гімназія — навчальний заклад, заснований 1809 року. З початком Української революції 1917–1921 рр. та відкриттям у Києві україномовних гімназій деякі учні перевелися до них. 1917 року у приміщенні гімназії розташувалася Перша українська гімназія імені Тараса Шевченка.

¹⁷ Дописано іншим почерком.

№ 7

**Лист директора Київської Олександрівської гімназії
до директора II Київської української гімназії
імені Кирило-Мефодіївського братства
про пересилання документів Миколи Ганкевича**

Київ, 16 грудня 1917 року

М[инистерство] Н[ародного] П[росвещения]
Київській учебный округ
Директора
Императорской Александровской
Київской гімназії
Декабря 16 дня 1917 г.
№ 1446
г[ород] Київъ
Д. № 3 1917 г[ода]
Господину Директору
Київской 2-й Украинской
мужской гімназії

Вслѣдствіе отношенія отъ 14 ноября 1917 г[ода] за № 196 при семь препровождаю поименованные на оборотѣ документы ученика Николы Ганкевича о полученіи которыхъ прошу увѣдомить меня надписью на семь-же.

Директор гімназії [підпис]

Письмоводитель [підпис]

Опись документамъ, посылаемыхъ при настоящемъ
отношеніи:

№ п/п	Наименованіе документовъ
1.	Увольнительное свидѣтельство въ знаніи курса VII кл[асса] гимназіи отъ 15 декабря 1917 г[ода] за № 1438
2.	Метрическая выпись выдан[ная] прич[том] Іоанно-Богослов[ской] церкви с. Юзефовки ¹⁸ Васильк[овского] у[езда] отъ 14/VII 1908 года за № 37.
3.	Копія послужного списка о службѣ отца
4.	Свидѣтельство о привитіи оспы.

ДАК. — Ф. Р-332. — Оп. 1. — Спр. 86. — Арк. 4-4 зв.

¹⁸ Тепер — село Йосипівка Білоцерківського району Київської області.

№ 8

**Лист батька Миколи Ганкевича до директора
II Київської української гімназії
імені Кирило-Мефодіївського братства**

*с. Вергуни, Черкаський район, Черкаська область,
14 червня 1918 року*

Надіслати Г. К.¹⁹
До пана Діректора Київської
2 Української імени
Кирила і Мефодія гімназії
Черкаського повіту на Київщині,
села Вергунів
Св[ято-]Троїцької церкви священика
Георгія Ганкевича

Прохання

Прошу Вас, В[ельми]-Шановний пане Добродію, надіслати
міні метрику о народженні мого сина Миколи Ганкевича, забитого
під Крутами.

Священик Георгій Ганкевич

1918 р.
1/14 червня № 152
П[оштова] ст[анція] Вергуни
Черк[аський] п[овіт]
на Київщині

ДАК. — Ф. Р-332. — Оп. 1. — Спр. 86. — Арк. 7.

¹⁹ Написано іншим почерком.

№ 9

**Лист директора II Київської української гімназії
імені Кирило-Мефодіївського братства
до батька Миколи Ганкевича**

Київ, 13 серпня 1918 року

М[іністерство] Н[ародної] О[світи]
Діректор 2 Української Гімназії
імени Кирило-Методієвського брацтва
13 серпня 1918 р[оку]
№ 252
Київ

о[тцю] Г. Ганкевичу

Згідно листа Вашого від 14 червня б[іжучого] р[оку] при цьому висилається: 1) Ваш послужбовий список / копія за ч[ислом] 411, 2) Метричне свідоцтво сина Вашого Миколи за ч[ислом] 37, 3) Свідоцтво за 7 класів, видане йому Олександрівською Київською Гімназією 15 грудня 1917 року за ч[ислом] 1438 і 4) Свідоцтво про прищеплення віспи за ч[ислом] 40. Про одержання позначених документів просимо повідомити гімназію.

за Директора [підпис]
Діловод [підпис]

№ 203 Зазначени документи одержав священник Георгій Ганкевич 1918 р[оку] 17 Серпня с[ела] Вергуни²⁰, Черк[аського] пов[іту], на Київщині²¹.

ДАК. — Ф. Р-332. — Оп. 1. — Спр. 86. — Арк. 2.

²⁰ Тепер — село Вергуни Черкаського району Черкаської області.

²¹ Дописано іншим почерком.

№ 10

**Довідка, видана II Київською українською гімназією
імені Кирило-Мефодіївського братства про загибель
Миколи Ганкевича у бою під Крутами***Київ, 19 жовтня 1918 року*

19 жовтня 1918 р[оку]
№ 367

Посвідчення

Видане цеє Георгію Автономовичу Ганкевичу в тому, що син його Ганкевич Микола був учнем VIII кл[асу] дорученої мені 2-ої Української Гімназії, як учень середньої школи, був не жонатий і в січнію 1918 року був забитий в бою з большевиками під Крутами.

Посвідчення цеє видається для представлення до пенсійного відділу головного штабу.

Директор
Діловод

ДАК. — Ф. Р-332. — Оп. 1. — Спр. 86. — Арк. 3.

№ 11

**Довідка, видана II Київською українською гімназією
імені Кирило-Мефодіївського братства про загибель
Павла Кольченка у бою під Крутами**

Київ, 15 червня 1918 року

М[іністерство] Н[ародної] О[світи]
Діректор 2 Української Гімназії
імені Кирило-Методієвського брацтва
червня 15 дня 1918 р[оку]
№ 191
Київ

Посвідчення

Оцим посвідчується, що Павло Кольченко був учнем VIII класу дорученої мені Гімназії, був нежонатий. В січні 1918 року вступив в студентський курінь і був забитий в бою з большевиками під Крутами.

З списку учнів виключений протоколом Педагогічної ради 22/III 1918 року.

Посвідчення цеє видається по проханню батьків.

Директор
Діловод [підпис]

ДАК. — Ф. Р-332. — Оп. 1. Спр. 25. Удостоверения, метрические выписки гимназистов за 1917–1918 гг. 1 сентября 1917 г. — 15 сентября 1919 г. На 26 арк. — Арк. 3.

№ 12

**Довідка, видана II Київською українською гімназією
імені Кирило-Мефодіївського братства
про місце навчання Павла Кольченка
та місце проживання його батька**

Київ, 22 серпня 1918 року

22 серпня 1918

№ 268

Посвідчення

Оцим посвідчується, що Павло Іванів Кольченко був учнем 2-ої Української Гімназії м. Київа.

По документам, які залишились в Гімназії видно, що батько його Іван Афанасевич Кольченко мешкає в селі Баламутівці²², Ружинської волости Сквірського повіту.

Посвідчення це видається по проханню батьків.

Директор
Діловод

ДАК. — Ф. Р-332. — Оп. 1. — Спр. 25. — Арк. 4.

²² Тепер — село Заріччя Ружинського району Житомирської області.